

DAT

VERTELLEN WE JE NOG WEL EENS'

We herdenken de slachtoffers en vieren dat we vrij zijn, maar weinigen voelen nog dagelijks de impact van de Tweede Wereldoorlog. Deze vrouwen wel: de oorlog is verweven met hun familiegeschiedenis. Over verzwegen pijn en schokkende ontdekkingen.

Schrijfster Bettina Drion (44, getrouwd en moeder van drie kinderen van 15, 13 & 10 jaar) vereenzelvigde zichzelf altijd met de slachtoffers van de oorlog, omdat haar meisjesnaam een bekende Joodse naam is. Tot ze ontdekte dat haar opa een NSB'er was, en geëxecuteerd wegens landverraad. 'Opeens stond ik aan de verkeerde kant.'

'Ik voelde als kind altijd al dat er iets was. Alsof er een grote doos in de kamer stond, waar iedereen omheen liep. Mijn grootvader viel eigenlijk alleen op door zijn afwezigheid. Nergens was een foto te bekennen, niemand sprak over hem. Het enige wat ik wist, was dat hij overleden is toen mijn vader negen was. Als ik mijn moeder er naar vroeg, zei ze: "Dat vertellen we je later nog wel een keer." In mijn tienerjaren heb ik zelfs een tijdje gedacht dat mijn familie Joods was, ook omdat mijn meisjesnaam een bekende Joodse naam is. Maar niemand vertelde me iets over vroeger en ik liet het rusten.

Op mijn 28e kwam ik toevallig in aanraking met leden van de Joodse organisatie Yad Vashem. Door mijn achternaam gingen ze er vanuit dat ik ook Joods was. Ik moest nu toch maar eens aan mijn vader vragen hoe het echt zat. Mijn vader zei dat ik hem net voor was, hij had het steeds maar uitgesteld om mij de waarheid te vertellen. Mijn grootvader was een NSB'er geweest. Hij was geëxecuteerd aan het einde van de oorlog, dus ik wist meteen dat hij flink wat op zijn geweten moest hebben gehad. Ik was verbijsterd. In mijn ogen waren NSB'ers de verraders van Anne Frank en andere Joodse slachtoffers. Ik voelde meteen een sterke afkeer voor

mijn grootvader; ik vereenzelvigde me juist met de slachtoffers van de oorlog, niet met de daders. Ineens stond ik aan de verkeerde kant. Ik vroeg niet door, klapte dicht en praatte er met niemand over. Het was té confronterend, ik kon zijn daden niet loskoppelen van mezelf.

Mijn manier om ermee om te gaan, was het onderwerp te vermijden, net als mijn vader had gedaan. Alles wat met de oorlog te maken had, ging ik uit de weg. Ik keek niet naar *Schindler's List* en met de Dodenherdenking zette ik de tv uit. Maar als je je kop in het zand steekt, verdwijnt het probleem niet. De verandering kwam pas jaren later, nadat ik mijn eerste roman *Een doodgewone week* had geschreven. Die ging al over de angst om er niet bij te horen en over verzwegen geheimen. Kennelijk zijn dat toch mijn onderwerpen. In die periode werd ook mijn zoontje negen, net zo oud als mijn vader was toen hij zijn vader verloor. Ik dacht: mijn grootvader kan toch niet alléén maar fout zijn geweest, hij was toch ook een vader? Ik ben de brieven gaan lezen die hij vanuit de gevangenis aan mijn grootmoeder had geschreven. Die waren hartverscheurend. Hij bleek een enorme romanticus, die zielsveel van zijn vrouw en kinderen hield. Ik wilde meer weten, ben gaan googelen en in de oorlogsarchieven gedoken. Met toestemming van mijn vader ben ik aan mijn tweede roman *Porselein* begonnen, die is gebaseerd op het oorlogsverleden van mijn grootvader. Zijn goedkeuring durfde ik niet op de man af te vragen. Ik heb hem een briefje geschreven waarin ik aangaf een roman over mijn grootvaders leven te willen schrijven, om te laten zien dat hij meer is dan een geëxecuteerde NSB'er.

Lees verder op pagina 64 ►